

Årsmelding 2025

Udforsk byrja som ei satsing ved Fakultet for humaniora og pedagogikk i 2021, med føremålet å samle, synleggjere og styrke forskning på barnehage og skule. I 2023 vart Udforsk gjort til eit senter, med føremål om å utvikle tverrfaglege forskningssamarbeid som skal bidra til læring, tilhøyrslø og danning i barnehage, skule og høgre utdanning i og utanfor Agder. Senteret har tre tematiske område, som styrer arbeidet: Demokrati og medborgerskap i utdanningen, Språk, tekst og teknologi i barnehage og skule, og Praksisnær utdanningsforskning. Her følgjer ei oppsummering av kva som er hendt i og korleis Udforsk ser ut etter 2025.

Fagleg aktivitet

Ein av planane for 2025 var å vende aktiviteten vekk frå konferansar og workshops, og heller legge vekt på prosjektsøknadar. Greta Marthinussen og Jon Olav Sørhaug deltok i fleire søknadar mot nasjonale KI-senter, som diverre ikkje vann fram, og Lene C. H. Sirevåg var del av eit europeisk nettverk basert i Dortmund som sende inn ein synergy-søknad om utdanning og medborgarskap. Eli-Marie Drange var del av ein søknad frå FIKS ved UiO om eit NFR-prosjekt om KI i språklæring, men dette vann heller ikkje fram. Torild M. Olsen leiar ei arbeidspakke i eit større samarbeidsprosjekt med Kristiansand kommune, og Nils H. Korsvoll er med i eit utviklingsprosjekt frå Dembra. Her har me då hatt ei endring, og der er pågåande arbeid, men me har enda ikkje fått til ei større tildeling eller prosjekt som vil ha dragkraft for heile senteret.

Vidare har Udforsk også halde og/eller vore del av faglege arrangement ved UiA. I april haldt Ida M. Olsen eit seminar om utdanning for berekraftig utvikling, og Marthinussen skipa til ein workshop om korleis lærarutdanningane bør halde seg til barn og unge sin stadig meir digitaliserte kvardag saman med Undervisingsverkstaden ved

UiA. Udforsk var også med då Avdeling for lærarutdanning organiserte sin årlege Saman om forskning-konferanse for regionen, og for første gong hadde me ein panel om undervising i høgre utdanning, med eit seminar om doktorgradsrettleiing i samarbeid med FoU-avdelinga og Johan K. Andreassen.

I tillegg er eit viktig arbeid at Sørhaug har sett i gang med ein antologi frå KI-konferansen som var i desember 2024, og samla deltakarane der til eit skriveseminar i oktober. Og allereie i januar

2024 var Ida M. Olsen og Korsvoll på studietur til Odense igjen, på årskonferansen til Center for Grundskoleforskning der. Dette var både for å videreutvikle kontakten dit, og for å lære meir frå deira arbeid og organisering. Til slutt har me organisert ein kjedeprosess ('pipeline') med korte opplæringsmøte for kollegaer som siktar på å søke på NFR sine tematiske FriPro-utlysingar. Desse har vore annankvar veke hausten 2025, med ulike tema som er relevante for å byggje ein god, konkurransedyktig søknad, fram mot søknadsfristane som kjem i mars/april.

Kommunikasjon og formidling

Formidling av utdanningsforskning er eit viktig føremål for Udforsk. Først internt på fakultetet og UiA, og så vidare i regionen. Så er nøkkelspørsmålet kva som skal bli formidla og kor. Etter tidlegare drøftingar har me landa på å bruke Udforsk si nettside, gjennom UiA, og ei eiga facebook-side til å formidle arrangement, nyhende og generell informasjon om senteret. Ida M. Olsen har hatt ansvar for drifta her, og også utvikla anna innhald, som Forskerportrett og bokmeldingar.

Udforsk har i dette oppdaterte og levande formidlingsarenaer, men det er ei vedvarande vurdering om kva som er dei beste kanalane, og også kva informasjon som skal formidles. Olsen er for tida i dialog med FoUI-avdelinga om høve til å dele relevante utlysinga via våre kanalar, og der er også diskusjon om Udforsk skal formidle ei oversikt over relevant utdanningsforskning ved fakultetet. Her har Ilmi Willbergh allereie sett i gang eit viktig arbeid med å samle oppdatert informasjon.

Ut over dette skipa Jon Olav Sørhaug til to panel til Arendalsveka, begge om KI i undervising og begge var godt besøkte og samla sentrale politiske og faglege aktørar.

Organisasjon

Udforsk er organisert med ein fagleg leiar, ein administrativ koordinator og ei styringsgruppe som består av to representantar frå kvar av dei tematiske områda, FoU-koordinator ved ALU og visedekan for forskning ved HumPed. I tillegg kom ei postdok-stilling frå fakultetet hausten 2024 og ei stipendiatstilling frå UiA-styret frå hausten 2025. Fagleg leiar, koordinator, postdok og stipendiat har møttes kvar veke og står for dagleg drift av Udforsk. Styringsgruppa har møtt kvar månad til orientering og drøfting på tvers av tematiske område. Initiativ og aktivitetar kjem frå både kjernegruppa og/eller dei tematiske områda. Her skjer samarbeid og arbeidsfordeling ad hoc og på tvers, etter kva som er teneleg for dei gitte oppgåvene.

Udforsk er i utgangspunktet oppretta av styret ved Fakultet for humaniora og pedagogikk for tre år, fram til sommaren 2026. Når denne perioden no går mot slutten utnemnde dekan hausten 2025 ei evalueringsgruppe bestående av Elise Seip Tønnessen frå UiA og Tine Prøitz, som er visedekan for forskning ved Fakultet for humaniora, idrett og utdanningsvitenskap ved USN. Dei vil levere ein rapport over nyttår til fakultetsstyret, som vil vere ein del av saksgrunnlaget for om og korleis Udforsk skal halde fram utover den første perioden.

Ved utgangen av 2025 er då Udforsk og styringsgruppa:

- Fagleg leiar: Nils H. Korsvoll
- Koordinator: Gretha Marthinussen (til juni 2025)
- Postdok: Ida Marie Olsen
- Stipendiat: Abrar Mohammad Ali (frå september 2025)
- Demokrati og medborgarskap: Lene Cherize Haugland Sirevåg
- Praksisnær utdanningsforskning: Torild Marie Olsen og Ilmi Willbergh
- Språk, tekst og teknologi i barnehage, skole og lærarutdanning: Eli-Marie Danbolt Drange og Jon Olav Sørhaug.
- Styringsgruppa elles: Gunhild Kvåle (visedekan for forskning) og Erik Grasaas (FoU-koordinator ALU)

Aslaug Kristiansen gjekk av med pensjon og dermed ut av styringsgruppa ved årsskiftet, og sidan har Lene C. H. Sirevåg sitte åleine med demokrati og medborgarskap. Det var planar for ein etterføljar for Kristiansen, men vedkommande kom ut i ei langtidssjukemelding og me har avventa å finne ein ny erstattar, også i påvente av evalueringa. På grunn av nye arbeidsoppgåver ønska Jorunn Midtsundstad også å tre ut av Udforsk, og her kom Ilmi Willbergh inn våren 2025.

Våren 2025 var der også intervju for senteret si stipendiatstilling om utdanning og KI, og Abrar Mohammad Ali vart tilsett. Ho starta ved UiA i september, med prosjektet «AI for Inclusive and Personalized Teaching and Learning». Det handlar om KI som eit verktøy for inkludering og utjamning i engelskundervising i skandinaviske klasserom, med empiri frå Noreg, Sverige og Danmark. Ali er tilsett ved Institutt for framandspråk og omsetjing, og har Lenka Garshol som rettleiar.

Til slutt har også Nils H. Korsvoll ønska andre arbeidsoppgåver, og i november vart det klart at Gunilla Eklund, professor i pedagogikk, tek over som fagleg leiar frå januar 2026. Eklund er tilknytt PULS her ved UiA, og har tidlegare undervist omkring og heile tida forska på forskingsbasert lærarutdanning og lærarar si profesjonelle utvikling. Korsvoll går inn i rolla som koordinator fram til sommaren 2026, for å sikre kontinuitet og god overføring.

Planar for 2026

Det kommande året vil vere prega av å rigge Udforsk for vidare drift. Det at den første treårsperioden tek slutt gir eit naturleg høve til å vurdere både form og innhald for senteret, og gjere eventuelle endringar. Ved opprettinga i 2023 vart det formulert fleire mål og ytingsindikatorar. Noko er oppnådd, noko er undervegs, og noko står framleis att. Evalueringsprosessen er eit godt høve til å drøfte og vurdere kva som trengs for gjere senteret betre rusta for å oppnå måla, eventuelt også for å justere nokre av måla.

Eit viktig arbeid vil uansett vere å skrive ein søknad til UiA si utlysing til å skipe nye Priforsk-sentra. Dette vart lyst ut i desember 2025, og har frist 4. juni 2026. Vidare vil Udforsk halde fram arbeid med fag og formidling slik me har gjort fram til no, og det vil vonleg også vere naturleg å endeleg rekruttere og få i gang ei referansegruppe for senteret. Men der ligg også vidare fornyingspotensiale både i ny leining og i eventuell ny organisering som kan føre til anna aktivitet og tiltak.

Nils H. Korsvoll, jan. 2026